

Martyna Szczotka

ORCID:0000-0003-0302-2961

Akademia Ignatianum w Krakowie

Katarzyna Szewczuk

ORCID:0000-0003-1914-6600

Akademia Ignatianum w Krakowie

Wprowadzenie

Introduction

Obecnie, w różnych sytuacjach, eksponuje się znaczenie i potrzebę kreatywności, która stanowi jeden z komponentów przedsiębiorczości. Szybko zmieniający się współczesny świat stawia wymagania, którym często efektywnie sprostać może tylko osoba myśląca w sposób nietypowy, oryginalny, nowatorski, wykraczający poza schematy. Kreatywność stanowi klucz do postępu i rozwoju, źródło innowacji, ulepszeń i odkryć w różnych sferach życia społecznego, kulturowego i ekonomicznego; wpływa na sposób działania jednostki nie tylko w sytuacjach problemowych, lecz także w zwyczajnych, codziennych sytuacjach bycia w świecie (Parczewska, Zwierzchowska 2017: 34). Bycie kreatywnym przynosi zarówno jednostce, jak i jej otoczeniu wiele korzyści.

Przedsiębiorczość to także bardzo ważna i pożądana cecha. Przydaje się w praktyce i to niezależnie od tego, co robimy w życiu. Przedsiębiorczość to nie tylko umiejętność zarządzania swoimi pieniędzmi i umiejętność oszczędzania. To również łatwość dostrzegania potrzeb i doskonalenia pomysłów, kreatywność i innowacyjność, zdolność do wykorzystywania nadarżających się okazji, gotowość do podejmowania ryzyka, samodzielność, umiejętność przewidywania konsekwencji swoich działań oraz brania za nie odpowiedzialności. Przyjmuje się powszechnie, że przedsiębiorczość nie jest wrodzoną cechą osobowości człowieka, ale postawą, którą można kształtować i rozwijać w toku wychowania i edukacji szkolnej od najmłodszych lat.

Szczególną rolę w początkowych latach życia odgrywa kształtowanie postaw twórczych, które należy zaliczyć do podstawowych elementów postawy przedsiębiorczej.

Kluczowe jest tutaj wspieranie dziecka w rozpoznawaniu i rozwijaniu własnych uzdolnień oraz zaradności i inicjatywności, a także sztuki uczenia się, która jest fundamentem dalszego zdobywania wiedzy i nowych umiejętności. Jest to bardzo ważny aspekt przedsiębiorczości. Lidia Wollman (2017) podkreśla, że przedsiębiorczy człowiek chce, lubi i potrafi się uczyć, nieustannie rozwija swój potencjał i wciąż dąży do nowych celów, a także wykorzystuje wszelkie zasoby wokół siebie (materialne i ludzkie), by wspomóc swój proces uczenia się i różne strategie poznawcze. Przedsiębiorczość w zakresie uczenia się powinna więc być kształtowana i rozwijana od najmłodszych lat, na co wskazuje wielu autorów (por. m.in.: Rachwał 2005, 2006; Ziolo 2012; Wach 2013, 2014; Raszka 2017; Wollman 2017; Oeszlaeger-Kosturek 2017). Umożliwia to przygotowanie młodego człowieka do wyzwań, jakie czekają go w życiu dorosłym, kiedy będzie musiał wziąć odpowiedzialność za swoje życie zawodowe i rodzinne. Tych wyzwań we współczesnym świecie jest wiele, gdyż w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości nie można niczego być pewnym, szczególnie w zakresie długoterminowych perspektyw rozwoju kariery zawodowej. Jako nauczyciele musimy mieć świadomość, że nasi uczniowie będą funkcjonować w świecie, którego kształtu nie znamy, pracować w zawodach, które jeszcze nie istnieją, i wykonywać obowiązki zawodowe, o których obecnie nie mamy pojęcia, a które mogą różnić się znacznie od tego, jak wyglądają one dzisiaj.

Stąd więc konieczne jest przygotowanie w toku edukacji przedsiębiorczego i kompetentnego człowieka, który będzie w stanie sprostać tym wyzwaniom i adaptować się do zmian otoczenia, osiągając przy tym własne cele życiowe i realizując zamierzenia. Podstawową rolę w tym zakresie odgrywają – oprócz rodziny czy rodziców – przedszkole i szkoła. Dla harmonijnego rozwoju i maksymalizacji potencjału tkwiącego w dziecku niezwykle istotne jest to, jak wspierany będzie jego rozwój, jak zorganizowana będzie edukacja, jakie działania dydaktyczno-wychowawcze zaproponuje mu nauczyciel. Jednocześnie formułowane są liczne opinie krytyczne o tym, że szkoła nie kształtuje w wystarczającym stopniu kreatywnej i przedsiębiorczej postawy u uczniów. Czy w ramach nauki szkolnej uczniowie polskich szkół mają realną możliwość rozwinięcia tych kompetencji? Teoretycznie odpowiedź na to pytanie powinna być jednoznaczna i pozytywna. Zapraszamy do lektury najnowszego numeru czasopisma.

Bibliografia

- Parczewska T., Zwierzchowska I. (2017). *Swoistość postrzegania kreatywności*, [w:] J. Bałachowicz J., Adamek I. (red.), *Kreatywność jako wymiar profesjonalizacji przyszłych nauczycieli wczesnej edukacji*, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, s. 34.

Wollman L. (2017), *Przedsiębiorczość w procesie uczenia się w koncepcji Guya Claxtona*, [w:] A. Murzyn, U. Szuścik (red.), *Przedsiębiorczość jako wartość edukacji*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, s. 128–139.

ADRES DO KORESPONDENCJI

Martyna Szczotka
Akademia Ignatianum w Krakowie
e-mail: martyna.szczotka@ignatianum.edu.pl

Katarzyna Szewczuk
Akademia Ignatianum w Krakowie
e-mail: katarzyna.szewczuk@ignatianum.edu.pl